

Liliana Minova-Gjurkova (1939-2008)

STANISŁAW GAJDA
(Opole)

12 grudnia 2008 r. zmarła Profesor Liliana Minova- Gjurkova, wybitna macedońska lingwistka, autorka fundamentalnych prac poświęconych językowi macedońskiemu. Wśród prawie trzystu Jej publikacji znalazły się m.in. *Синѡакса на македонскиоѡ сѡан- дарден јазик* (1994), *Сѡилисѡика на современиоѡ македонски јазик* (2003), *Грамаѡика на македонскиоѡ јазик за сѡранѡи* (2006). Krag Jej zainteresowań był bardzo szeroki. Zajmowała się przeszłością języka macedońskiego i jego stanem współczesnym, systemem (budową gramatyczną, podsystemem leksykalnym) i jego funkcjonowaniem (por. Jej prace stylistyczne i socjolingwistyczne), a także jego nauczaniem jako języka obcego (zob. m.in. *Македонски јазик за сѡранѡи*).

Była wielką patriotką macedońską. Uczestnicząc aktywnie w międzynarodowym życiu naukowym, starała się być ambasadorem języka i kultury macedońskiej. Bardzo przeżywała niespokojny czas przełomu wieku XX na XXI. Niepokoiła się o losy swojego kraju. Sądzę, że ta głęboka troska skróciła Jej żywot, przyspieszając rozwój chorób fizycznych.

Poznałem Profesor Gjurkovą w 1994 r. w Opolu, dokąd przyjechała ze swoimi uczniami na spotkanie realizatorów międzynarodowego programu „Współczesne przemiany języków słowiańskich”. Ktoś podpowiedział mi Jej nazwisko i zareagowała na zaproszenie. Pod Jej kierownictwem i przy Jej decydującym udziale autorskim w ramach 14-tomowej serii „Najnowsze dzieje języków słowiańskich” powstał tom *Македонски јазик* (Opole 1998), w którym stylistyce poświęcono sporo miejsca. Pisała także do „Stylistyki”. Wielokrotnie uczestniczyła w opolskich spotkaniach slawistycznych.

Jej staraniom zawdzięczam zaszczytny dla mnie tytuł *doctor honoris causa* Uniwersytetu św.św. Cyryla i Metodego w Skopie w 2004 r. W swojej laudacji na

plan pierwszy wysuwała moje zasługi dla popularyzacji języka macedońskiego w świecie.

Na XIII Międzynarodowym Kongresie Słowistów w Lublanie w 2003 r. wybrano Macedonię na organizatora w 2008 r. kolejnego Kongresu i powierzono Profesor Gjurkovej funkcję Wiceprzewodniczącej Międzynarodowego Komitetu Słowistów. Aktywnie włączyła się w prace przygotowawcze. Niestety, szybkie postępy choroby uniemożliwiły Jej kontynuowanie prac i sam udział w Kongresie, który odbył się w Jej ukochanym Ohrydzie. Zmarła trzy miesiące później, nie doczekawszy się 70. urodzin.

W Jej osobie lingwistyka macedońska i slawistyka poniosły wielką stratę. Pozostawiła swój ślad w ludzkiej pamięci i w publikacjach. Pozostali też Jej uczniowie.

... Wśród prac napisanych przez nią znalazły się m.in. "Wzrost i rozwój literatury macedońskiej" (1994), "Czynności i funkcje literatury macedońskiej" (2002), "Pamięć i literatury macedońskiej" (2006). Książki te stały się przyczyną zainteresowania jej pracami i jej działalnością w dziedzinie nauk humanistycznych. Podjęła ona również badania i prace nad literaturą macedońską i slawistyką. Jej prace zostały opublikowane w czasopiśmie "Studia Slawistyczne" (1994), "Studia Slawistyczne" (1998), "Studia Slawistyczne" (2002), "Studia Slawistyczne" (2006). Jej prace zostały również opublikowane w czasopiśmie "Studia Slawistyczne" (1994), "Studia Slawistyczne" (1998), "Studia Slawistyczne" (2002), "Studia Slawistyczne" (2006). Jej prace zostały również opublikowane w czasopiśmie "Studia Slawistyczne" (1994), "Studia Slawistyczne" (1998), "Studia Slawistyczne" (2002), "Studia Slawistyczne" (2006).

Book Reviews

MARIA WOJTAK, *ANALIZA GATUNKÓW PRASOWYCH*, Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej 2008, 171 ss.

Książka Marii Wojtak w zamierzeniu autorskim jest podręcznikiem dla studentów dziennikarstwa i kierunków pokrewnych. Publikacja ma jednak podwójnego adresata – jest nim zarówno adept dziennikarstwa, a więc przyszły twórca tekstów prasowych, jak i nauczyciel prowadzący zajęcia z analizy tekstów. Lubelska badaczka gatunków prasowych (w 2004 roku ukazała się Jej pióra monografia *Gatunki prasowe*) korzysta tu z bogatego doświadczenia dydaktycznego w pracy ze studentami dziennikarstwa, własnych badań, dorobku teorii genologicznej i wypracowanej metody analizy tekstów. Jak pisze we *Wstępie* sama Autorka: „podręcznik wyrasta z doświadczeń czytelniczych autorki, z genologicznych refleksji filologa, uzupełnionych lekturą opracowań prasoznawczych, z praktyki analitycznej, dotyczącej całej gamy gatunków użytkowych, przede wszystkim jednak z praktyki dydaktycznej” (s. 10).

Publikacja składa się ze *Wstępu* oraz 11 rozdziałów, które dopełnia *Słownik terminów*, *Literatura uzupełniająca* (w wyborze), *Klucz do wybranych ćwiczeń* oraz *Lekcje mistrzów*, tj. wskazanie adresów bibliograficznych wybranych wzorcowych realizacji konwencji gatunkowej reportażu, wywiadu i felietonu. Dwa pierwsze rozdziały mają charakter teoretyczny, przynoszą niezbędne do dalszych działań analitycznych informacje o gatunku, wzorcu gatunkowym i jego wariantach, a także o strukturze wypowiedzi prasowej. M. Wojtak, w trosce o „uwzględnienie zjawisk najbardziej istotnych, o rzeczowe i przystępne przedstawienie kwestii teoretycznych” (s. 10), stara się unikać nadmiaru informacji, przekazuje najważniejsze wiadomości, które winny być opanowane, by móc nie tylko obserwować, ale i tworzyć wypowiedzi prasowe. Jednak duża kondensacja treści, skrótowość w przedstawieniu teorii genologicznej sprawia, że wiedza ta, zwłaszcza